

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 „
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 „
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megörzésére nem
vállalozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XII. évfolyam 10. szám.

Nagyvárad

Vasárnap, 1916 május 14.

Olaszok kudarca a Monte San Michelén.

Olasz hadszíntér. Budapest, május 13. (Hivatalos.) A Monte San Michele északi lejtőjén csapataink több támadást visszavertek. Az olaszok súlyos veszteségeket szenvedtek. Egyébként különös esemény nem volt.

Orosz és délkeleti hadszíntér. Budapest, május 13. (Hivatalos.) Nincs nevezetesebb esemény. *Höfer.*

A német tüzérség pusztítása Verdunnél.

Budapest, május 13. (Saját tudósítónktól.) A Corriera della Sera párisi táviratot közöl, amely szerint a németeknek Verdun elleni támadása állandóan rendkívül makacs és erős. A német tüzérség páratlan támadására nem lehet jellemzőbb dolgot mondani, minthogy az ekként elfoglalt területen a németek már nem is találhatnak foglyokat.

A görög királyt nem lehet kényszeríteni.

Budapest, május 13. (Saját tudósítónktól.) Athénből jelentik: A „Hestia” című görög lap kiadótulajdonosát Konstantin görög király kihallgatáson fogadta. A kiadótulajdonos lapjában vezércikkben számol be a kihallgatásról. A görög király úgy nyilatkozott előtte, hogy a görög kormány abban állapodott meg, hogy semlegességét nem adja fel sem az antant külső nyomására, sem a belső zavargások következtében.

A király kijelentette továbbá:

„Nem vagyok az az uralkodó akit kényszeríteni lehet a semlegesség feladására, ha azonban az általános politikai helyzet és a nemzet érdeke a háborúba való beavatkozást kívánná, akkor egy percig sem tétováznék.”

Az antant nem békül.

Budapest, május 13. (Saját tudósítónktól.) Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok londoni és párisi nagykövetei közölték Wilsonnal, hogy az antant nem hajlandó vele a békeközvetítésre nézve tárgyalásba bocsátkozni.

Ellenséges repülők pusztulása.

Berlin, május 13. A nagyfőhadiszá-
llás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Az Argonnok és a Maas között egyes helyeken élénk kézi gránát harcok voltak. Az ellenségnek arra irányuló kísérletei, hogy az avocourti és maucourti erdőkben tért nyerjen, meghiúsultak. A Mort Hommetől délnyugatra egy ellenséges éjjeli támadás gyalogságunk tüzeben összeomlott.

A Maas keleti partján a franciák az Ablain erdőtől nyugatra fekvő kőbánya ellen intézett balul sikerült támadásuk alkalmával jelentékeny veszteséget szenvedtek. Egy német harci repülő a burguogni erdő felett (Laontól délnyugatra) egy ellenséges kétfedolút lelőtt. Armentierestől délkeletre védő ágyúink május 11-én lelőtték egy angol repülőgépet és azt megsemmisítették.

Csirájában elfojtott orosz támadás.

Keleti hadszíntér.

Salburg vasuti állomástól északra röviddel ezelőtt elfoglalt árkok ellen intézett orosz támadási kísérletet tüzérségünk csirájában elfojtotta. Több mint 100 orosz esett foglyul.

Balkáni hadszíntér.

Nincs jelentékeny esemény. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A francia gyaratok újra a nyugati harctéren.

Budapest, május 13. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Párisi lapok szerint május 10 ike óta az összes francia gvarmatbeli katonák újra a nyugati harctéren vannak.

Csak azoknak a cigarettázóknak,
kik cigarettákra való tekintetből egészen költségek között 2-3 fillérrel többet
MODIANO-clubspecialitè szivarkahüvelyek

Országos elismerés: a Magyar Nemzet díjazta a díjat, a szivarkahüvelyek
& minden bütykben benne van víznyomással a gyáros aláírása

Főraktár: Heller és Seidmann uraknál Nagyváradon.

A cinkotai apróhirdetések.

A cinkotai szörnyűségek napvilágra derülésénél néhány kérdés minden undorító részleten keresztül is leküzdhetetlenül előtérbe nyomul.

Tíz éven át garázdálkodhatott egy elvetemült bestia Cinkotán, a főváros szomszéd-ságában. Hirdetett fővárosi lapok szerelmi rovatában, az apróhirdetések közt, amely szerelmi rovaton egyes rendezetlen felekezeti lapok százezreket zsebelnek, az új sajtótörvény óta a „tisztességes“ (oh, de még milyen tisztességes!) ismeretségeket közvetítvén.

A sajtó szennyiségében szabadon vetette ki hálóját ez az elvetemült ember áldozatai után s miután akadt sajtótermék, amely efféle üzelmekre jó pénzért rendszeren kapható: vagy 8—10 hiszékeny nőt esalt törbe, fosztott ki, gyilkolt le, pontosan a fővárosi rendőrség közelében. A rendőrségen minden nap olvasták és olvassák ma is ezeket a „tisztességes“ ismeretségeket ajánló és kereső szennyes hirdetéseket, ügyet sem vetnek rá. Bejelentették az eltűnési eseteket, megkérdezték Kiss Bélát, ő azt felelte: „elküldtem Amerikába“, s ezzel a „nyomozat befejeztetett.“

Most kerülnek elő az „Amerikába“ küldött asszonyok, leányok bádoghordólból, rézgálicból.

Borzalmas részleteket közölnek a lapok arról a kegyetlenségről, mellyel Kiss Béla az apróhirdetések útján hálóba esalt nőket meggyilkolta. Boncolnak, nyomoznak, temetnek, jegyzőkönyvet vesznek fel, de senkinek sem jut eszébe, hogy valamit kellene tenni, amivel megakadályozzák a jövőre hasonló szörnyűségek ismétlődését.

A cinkotai sorozatos gyilkosság csak egy rémes fejezet abból a sok sok aljas bűnből, melyre az apró hirdetések „levelezési“ és „házasságközvetítési“ rovata szemérmetlen nyíltsággal alkalmat ad. Intelem, irtózatosságot intelem sürgős intézkedésre. Még sem történik semmi.

Kérdezzük:

Nem látják be, mennyire szükséges volna valahára ezt a mótelyt a sajtó bizonyos részéből kiirtani?

Miért nem nyomozzák ki, melyik volt az a fővárosi lap, amelynek szerelmi levelezési rovatvezetője bűnsegédje lett a cinkotai gyilkosnak?

Hogyan lehetséges az, hogy hét, nyolc, talán több nő is eltűnt a főváros szomszéd-ságában s a nyomozást be lehetett fejezni a gyanúsítottnak egy barátságos kézlegyintésével: „Elküldtem a másik világrészbe“?

Várjunk még néhány cinkotai esetre? Kedvesebb néhány apróhirdetéses lap szeny-

nyes zsebe annyi emberéletnél, annyi erkölcsi mótelynél?

Ezekre vár választ, még pedig tettekben megnyilvánuló választ a közönség!

A legközelebbi sürgős teendők:

Mindenekelőtt az apróhirdetésekből a „levelezési“ és „házasságközvetítési“ rovatot sürgősen törölni kell. Erre most módot ad a kivételes állapot; egy rendelettel elintézheti a minisztérium a háboru tartamára. Kevesebb közveszélyes közleményeket is tiltottak. Már pedig a cinkotai rémségek tanusítják, hogy ezek a rovatok nemcsak gyalázatosak, hanem közveszélyesek is.

A háboru utáni időre ezek a közlemények törvény útján tiltandók be.

Mindaddig, míg az illetékes hatóságok lelkiismerete felébred, álljon sarkára a közönség és seperje ki ezeket a szennyes nyomtatványokat ott, ahol éri.

Apponyi Albertet most támadja egyik apróhirdetéses szabadkőműves napilap, amiért kidobta az ő eberhardti kórházából. Egy másik azon panaszkodik, hogy hiába küldötte ingyen példányait valamelyik hadikórház nyakára, nem adták a maszlagot a katonák kezébe, hanem odasüllyesztették, ahova való. *Helyes!* Kövesse mindenki Apponyi példáját, seperje a leánykereskedők üzleti leveleinek helyt adó lapokat, irtsa, ahol csak teheti.

És még egy kérdés. A cinkotai asszonyirtó egyik sejtető bűntársát már letartóztatták. *Mi lesz a harmadik cinkossal?* Mi lesz azzal a lapkiadóval, aki elfogadta Kiss Béla nyomorult fillérjeit szennyes apróhirdetések fejében s ezzel mint bűntárs közreműködött annyi emberélet kioltásában? *Mi lesz a cinkotai gyilkosnak a sajtó álarca alatt zsebelő cinkosával?*

Répkiallítás a püspöki palotában.

Micsoda nagy és szép elhatározás egy főpaptól, megnyitni legbensőbb termetét, udvarának, kertjeinek kapuit a nagyközönség előtt, hogy miután már százezreket áldozott a háborus csölkre, — még közvetve is szaporítsa a Vörös-Kereszt Egyesületnek a hadiárva alapjainak jövedelmi forrásait!

Micsoda fenséges gondolat egy főuri nőtől, hogy odaajándékozza saját festési képeit, művészetének gyöngyeit a háboru szenvedőinek!

S amidőn a nagyközönség beléptidíjával megvalósítja a nemes szándékot: ugyanakkor fölemelő élvezetet szerez magának. Gyönyörködhet egy fejedelmi otthonban, egy képkiallításban és évek során át fejedelmi izléssel összegyűjtött műkincsekben. Valljuk meg, hogy ezzel nemcsak a háborus jótékonyt fogja szolgálni, hanem a saját erkölcsi hasznát is.

Képkiallítások általában fölemelő hatással vannak a közizlésre, a közszellem fejlesztésére. Az a rendezőség pedig, amely avatott kézzel vezeti a püspöki palotabeli képkiallítás előmunkálatait, gondoskodik arról, hogy ott tömeges legyen a látogatás és így a képkiallítás ki is fejthesse örvendetes és áldásos hatását a közhangulatra.

A négy napos kiállítás minden napjára az ünnepségek más más műsora van tervezve. De valószínűleg legnagyobb örömet fog okozni az áldozósütörtök délutánján tervezett gyermekfelvonulás.

A püspöki szép kert tündéerkertté változik, ahol angyalok, virágtündérek, törpék, bibliai pásztorkok, elátkozott király kisasszonyok és középkori lovagok varázsolják elő a bájos regeidőket, a diósóséges multakat, mely felidézett képekhez gyönyörű milliőt fognak szolgáltatni a székesegyház, a püspöki palota, a püspöki kertnek lombos fái, virágos bokrai.

Igazán postikus, szép délután lesz az ott a képkiallítás körül. De legpostikusabb a jószákos püspöknek azon kívánsága, hogy legyen az a délután egészen a gyermekeké. Játékszának a gyermekek a felvonulás után egészen a maguk kedve szerint az ő szép kertjében Isten szabad ege alatt és kísérelve virágillat, madárdal az ő gyermekjátékait. Milyen áldott ez a gondolat!

A háboru rettenetes forgatagában kijutott a szenvedésből a gyermekeknek is, pedig a gyermekörömöknek az egész életre kiható befolyásuk van, de van a gyermekkori szenvedéseknek is részük a jövő ember sorsában. Azért áldott, ki a gyermekek szenvedését enyhíti, az örömet fokozza!

Micsoda gyermekmulatság lesz az ott a Szaniszló püspök szobra körül. A kicsinyek elfelejtik, hogy ők angyalok, törpék vagy lovagok, rózsák vagy pipacsok; elfelejtik, hogy háboru van, csak pillangókat kergetnek, futkosnak, nevetnek dalolnak, táncolnak, hogy még Szaniszló püspök is elmosolyodik vidámságukon. Miklós püspök pedig, aki erre az időre feláldozza gyönyörű otthonát virágos, árnyas kertjeit, bizonyára megnézi ezt a gyermekörömet palotája ablakából és valami nyugalmas édes érzés lopózik a szívébe, ami úgy önként támad az igaz ember szívében egy nemes nagy tett elkövetésekor.

H. Györy Ilona.

Előkészületek az ünnepségekre.

A kiállítás sikerének biztosítására nemcsak a rendezőség követ el mindent, de azt lehet mondani, hogy megmozdult a társaság apraja, nagyja. Hivatalos helyiségekben, püspöki partban, egyaránt nagyban folynak az előkészületek s terveznek, hogy a kiállítási

Szőlőgazdák figyelmébe!

Egyedül a „PERONOSZPOR“ helyettesíti a rézgálicot.

A „Peronoszpor“ évek óta használják a szőlőgazdák. A „Peronoszpor“ összetétele kitűnő eredményt mutatott föl. A legelőkelőbb szőlőbirtokosok ajánlják. Rengeteg elismerő levél és sürgöny bárkinek rendelkezésére állanak. Egy kiló „Peronoszpor“ kell 100 liter vízhez. Egy kiló „Peronoszpor“ ab Budapest 2 korona. Használati utasítással. 10 kilós próbacsomagot utánvét mellett szállít:

Viszontelárusítóknak engedmény!

a „PERONOSZPOR“ Vezérképviselő Budapest, VII. Damjanich-u. 30.

ünnepségek műsora sok gyönyörködtetőt nyújtson. Nemcsak kedves, de impozáns része lesz annak a gyermekfelvonulás. Örömmel vesznek részt a felvonulásban az iskolák, mert a figyelmes rendezőség arról is gondoskodott, hogy a résztvevő gyermekek a szabadban a jóságos Főpásztor gyönyörű külső kertjében játszadva tölthessenek egy szép délutánt.

Az olasz községi polgári leányiskola tanítónői három csoportot rendeznek a tanuló leányokkal:

I. Csipkerózsika (csupa rózsaszín rózsákkal).

II. Jákob álma (angyalokkal).

III. Nyár (egész mezőre való pipacstól kísérve)

Az újvárosi községi polgári leányiskola tanítónői eddig két csoportot jelentettek be:

1. Hófehérke és 7 törpe (táblás szekeren.)

2. Artista csoport (táblás szekeren.)

Az Immaculata zárda kedvesnővérei egy előképet rendeznek, mely „Hős katonáink megkoszoruzását” jelképezi s ici pici óvodás gyermekekkel adatként elő egy „Vitéz huszár” jelenetet nyílt színpadon a művész gyermekek előadásán.

A községi elemi leányiskolák növendékei magyar nemzeti viseletből képeznek egy szép csoportot, melyhez a fiúk katonás csoportja csatlakozik.

Ismertjük ezen intézetek ünnepségeit, melyek mindig a legélvezetesebbet nyújtják, gy ezúttal is csak arra számíthatunk.

Szép emlékei lesznek a kiállításnak a fényképfelvételek, melyeket levelezőlapokra Miklós Jutka elismert kitűnő fényképészünk eszközöl a püspöki palota szobáiról és a parkról. Ugyanosa 6 készített igen sikerült szép levelezőlapokat Erdődy Gyuláné Széchenyi Emilia grófnéról.

Az ünnepségek eddigi ismertetései már nagy érdeklődést keltettek ugyanarra, hogy a vidékről máris történtek, előjegyzések jegyekre. Így az ünnepségek fényes sikere bizonyára biztosítva van.

Megnyílt a háztartási tanfolyam.

Tizenöt növendék jelentkezett.

Nagyváradon a háború folyamata alatt sok oly intézmény létesült, ami nem csupán ezen viharos idők alatt lesz nagy hasznára a társadalomnak, de a békés időkben is fogjuk érezni azoknak áldásos hasznát. A többiek közt megvalósult a háztartási tanfolyam nagyszerű eszméje.

Akkor, amidőn az élelmiszereink ellen viselnek háborút ellenségeink, éppen akkor nyílik meg városunkban a Tisza Kálmán-ter 9. sz. alatt egy modern háztartási tanfolyam, hol a leendő gazdaasszonyok nem csupán a főzés mesterségét sajátíthatják el, hanem megismerkedhetnek ezen ág különféle fogásaival és speciális mellékágaival. Megtanulhatják a méhészet, a kedves és hasznos, de csekély befektetést igénylő gazdasági ág ügyes kezelését, a méhtermények feldolgozását és eltartását. Bevezették a baromfitenyésztés legmodernebb ágát, a kel-tetőgépek kezelését. Nyul és selyemhernyó-

tenyésztés, zöldségtermelés az, amit itt a jövő gazdasszonyai elsajátíthatnak.

Ezen intézménynek célja jó gazdaasszonyokat házvezető nőket nevelni, nem az okleveleket gyártani. Nagy szüksége van hazánkban ügyes gazdasszonyokra. Különösen a penziók létesítésében órájuk nagy feladat vár.

A méhészet, mely Magyarországon virágozhatna, ezzel a tanfolyammal népszerűsítést nyerhet.

A tanfolyam vezetésére Ipolyi Keller Gyula miniszteri tanácsos, a földművelésügyi minisztérium kirendeltségének vezetője vállalkozott. Megnyitó beszéde amely rövid, de sokatmondó, mutatja, hogy nem a szavak, hanem a tettek embere, nagy szervező és propagáló erő, akinek a város és a megye gazdasági életének fellendülésében előkelő szerep jutott.

A komoly munka műhelye ez a hivatal, amely csak az életszükséglettel foglalkozik s nagy előrelátással vezeti lassan szervezkedő társadalmunkat a gyorsabb tempójú haladás útjára. A legszebb kulturumunka irányítói e hivatal vezetői s nem lehet más eredménye állandó működésüknek, mint a siker.

A háztartási tanfolyamot tegnap nyitotta meg Ipolyi-Keller Gyula miniszteri osztálytanácsos nagyszámú érdeklődő közönség jelenlétében.

A tanfolyamnak 15 leány-növendéke van, 15-21 év közötti való és nagyváradiak, névszerint:

Sztarill Magda, Boros Irén, Jeremiás Ella, Vad Erzsébet, Moskovits Böske, Forgács Hajnalka, Paschali Rózsai, Huzella Erzsébet, Grósz Rejmund, Grósz Ilus, Várnai Margit. A tandíj 2 hónapra 50 korona, ezért tanítást és ellátást kapnak a növendékek. Amit főznek, ők eszik meg.

Tanítónők: két tanárnő: Kapitány Mária és Grósz Valéria, az első a kertészetet, selyemtenyésztést, baromfitenyésztést s háztartást, az utóbbi a sertés, nyul-tenyésztést adja elő. A főzés és gyümölcsbe-főzés kettőjük közös tantárgya. Nemes György a méhészetet adja elő, míg Márkus Tibor min. s. titkár a gazdasági számvetel-ant Ezenkívül Kamrás Jenő dr. egészségügyi tanácsadó.

A polgármester felhívása.

A háztartási iskolára vonatkozólag a polgármester a következő felhívást bocsátja közre:

Tudomására hozom az érdekelteknek, hogy a földművelésügyi m. kir. miniszter ur Nagyváradon folyó évi május hó 15-étől kezdődő s 8 hétre terjedő háztartási tanfolyamot rendez a tanfolyamra mintegy 20-25, 16 éven felüli kellő előképzettséggel bíró leányvételük fel.

A tanfolyam Nagyvárad város által e célra kibérelt helyiségben (Tisza Kálmán-ter 9. sz. a., telefon-szám 14-60) fog megtartatni, míg a tanfolyamra való felvételre személyesen vagy levélben a nagyváradi miniszteri kirendeltség hivatalos helyiségében (Rákóczi-ut 36. szám alatt) lehet jelentkezni.

A háztartási tanfolyamon az oktatás elméleti és gyakorlati. A felvett növendékeknek írásbeli nyilatkozatot kell adni arról, hogy a tanfolyamon úgy az elméleti, mint gyakorlati oktatásban szorgalmasan részt vesz.

Az Elméleti oktatás tárgyai: A háztartásban, egészségügy, nevelés, kertészet

és a kisebb házi haszon állatok, mint sertés, nyul, baromfi stb. tenyésztése, míg gyakorlatilag a bevásárlásban, főzésben, mosásban, vasalásban, szappanfőzésben, gyümölcs aszalásban, fehérnemű és egyszerű házi ruha szabásában és varrásában, méhészet kezelésében, gyakorlati baromfi tenyésztésben és kerji munkákban nyernek a növendékek kiképzést.

A tanítás reggel 9 órától délután 4 óráig tart. A növendékek az előadási napokon a tanfolyamon ebédet is kapnak, amelyért fejérent és naponként 1 koronát, a két hónapra összesen 50 koronát, havonként előre tartoznak fizetni. A kirendeltség azonban fentartja magának azt a jogot, hogy az ebéd árát a szükséghez képest magasabb, de az 1-50 koronát meg nem haladó összegben állapíthassa meg. Az ebéd árán kívül még csak a varráshoz és szabáshoz szükséges anyag beszerzése terheli a növendékeket.

A tanfolyam befejezése után a növendékek készülségük fokáról vizsgán számoltak be, amiről bizonyítványt is nyernek.

Nagyvárad, 1916 május 8.

Rimler Károly,
polgármester.

Szent László-ünnep.

Május 21-én, Szent László-ünnepén a Katholikus Kőr nagyszabású ünnepélyt rendez a rokkant katonák javára.

Az ünnep d. e. 9 órakor a székesegyházban nagymisével kezdődik, melyet gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t. megyéspüspök mond s a szentbeszédet dr. Karácsonyi János kanonok tartja. A mise után a Szent László király ereklyéjével ünnepélyes körmenet lesz, melyen a Kath. Kőr tagjai tisztelettel vesznek részt. Szent László király ünnepén teljes bucsuban részesül mindenki, aki a székesegyházban e napon megáldozik s bizonytal az idén is sokan fognak e napon szent áldozáshoz járulni.

A hívek a székesegyházi ünnepélyhez körmenetben vonulnak ki és pedig a Szent-László-templomból negyed 9-kor, az olasz plébánia templomból fél 9 kor. E körmenet-hez csatlakoznak a szomszédos egyházközségből a bucsura jövő hívek is.

Délután 5 órakor

ünnepély

a Kath. Kőr Szt. László termében következő műsorról:

1. Ünnepi nyitány Thomastól a „Mignon”ból. Előadja a m. kir. honvéd zenekar.

2. Régi énekek Szt. Lászlóról a XVII. századból. Férfikarra átírta Resch Mihály Fuvós zenekiséretil éneklí a Kath. Kőr dalárdája.

3. Örök sebesültek. Költemény Miklós Elemértől. Szavalja Bihari Ákos.

4. a) Brahms dalok. b) Ékszerária Gounod Faustjából. Éneklí Hubert Mancí a zeneakadémia operatanszakának növendékei.

5. a) Meditation, Bach-Gounodtól. b) Andante sostenuto Kürtitől. Cellón előadja Kürti István zenetanár. Hárfán kíséri Albert Ede a m. kir. honvédzenekar tagja.

Markovits és Weinberger cég nyári újdonságai

megérkeztek

és pedig: szövetek, selymek, grenadinok, különleges blousok, pongyolák, nyári és gummiköpenyekek valamint ernyők nagy választékban, olcsó árban kaphatók. Costüm ruhák saját műhelyünkben olcsón és elismert legjobban kivitelben készülnek. Nagy raktár női kelengye fehérneműekben.

Telefon 11-09

6. *Marchetti*: Ave Maria. Éneklék özv. Patzko Aladárne zeneiskolájának növendékei. A szóló részeket éneklé Hubert Mancsi. Zongorán kíséri Fássy Mici.

7. *Ünnepünk erkölcsi jelentősége és győzelmi szózata.* Előadja Szilágyi Dózsa
8. *Szövetségi Himnusz.* Szövegét írta dr. Wlassics Tibor, zenéjét szerzette Beleznay Antal. A honvéd zenekar kíséretével éneklé Rózsa Ambrus államv. főellenőr.

Belépési díj nincs. Adományokat a rokkant katonák javára köszönettel fogadnak és hirlapilag nyugtáznak. Fenntartott helyek a Kath. Kőr háznagyánál május 20-án este 7 óráig megválthatók.

Az előadás pontosan kezdődik. A műsor pontjainál a termet zárva tartják.

A községek nem ellenőrizték a szabadságoltakat.

A honvédelmi miniszter új rendet szab.

A honvédelmi miniszter eddigi rendeletei meglehetősen bizonytalanságot támasztottak abban a tekintetben, hogy a mezőgazdasági munkások szabadságolása kérdésén milyen szempontok szerint kell elbírálni. A szabadságoltakat nem mindenütt ellenőrizték, nem azt a munkát végezték, amelyért szabadságolták őket, sokan télienségekben töltötték a szabadságidőt, vagy rokonlátogatásokkal. A községi előjárók kérvényeket gyártottak s hivatalos bizonyítványokat fabrikáltak, holott rendelet szabta meg, hogy a mezőgazdasági munkások csak személyesen jelentkezhetnek szabadság elnyerésért. Ezek sok munkát adtak a hatóságoknak, ami nem is hozzájuk tartozott.

Ezenkívül nem a hadbavonultak földjeit művelték, a járási tisztviselők nem állapították meg a napszámot s volt olyan szabadságolt aki nem a saját, hanem a más földjeit művelte. Szóval: rendetlenül ment az egész.

A honvédelmi miniszter most elrendelte s rendeletét minden hatóságnak elküldötte, hogy a községekben mezőgazdasági intéző bizottságok alakuljanak meg azonnal s csak ezek vehetik át a szabadságolt mezőgazdasági munkásokat. Ezek két célra használhatók fel:

1. Saját földjeik megművelésére,
2. más sürgős gazdasági munkák végzésére.

Ez a bizottság rendelkezik ezután a szabadságolt katonával. Ha a szabadságolt elvégezte munkáját s nincs lekötve munkára más birtokra,

kötelesek a hadbavonultak földjeit megmunkálni.

Itt nagy bajok lehetnek, mert a hadbavonultak földjeik kardalészában voltak, míg a szabadságolt katonák sétáltak.

Köteles azonban a járási tisztviselő napszámot állapítani meg. Munkaidőnek a

miniszter a rapfelkeltétől napnyugtáig terjedő időt jelöli meg, ez a szokás a gyakorlatban, ha sok is munkaidőnek. Délben egy óra szünet, tavaszi munkáknál reggel és délután fél fél óra szünet, nehogy kihasználják a szabadságoltakat.

Ha hus nincs, megtehető élelmet kell adni a munkásnak, mondja a miniszter, s aki panaszkodik, annak panaszát az előjáróság a törvényhatósági bizottsággal táviratilag köteles közölni. Aratási és eséplési munkálatokra már most meg kell tenni az intézkedéseket, ne az utolsó napon kapkodjanak.

Aratás, eséplés, szőlőművelés, szénakaszálás és fontosabb munkák nem napszámra, hanem szakmánya szerint végzendők s ezt a járási tisztviselő állapítsa meg s ha lehet, a járandóság természetben szolgáltatandó ki. A kivezényelt legénységet a munkaadó szintén szakmánya szerint tartozik fizetni s a legénység köteles ezt, a járási tisztviselő által megállapított bért elfogadni.

Ezek azok a szempontok, amelyeket a miniszter e kérdésben a községek figyelmébe ajánl. A hadbavonultak birtokainak megmunkálását jelöli ki első és legfontosabb teendőnek s ez az intézkedés Hazai Sámu bárónak őszinte örömet fog kiváltani az egész országban.

A rendeletet Nagyváradon Eleméry Ferenc katonaiügyi tanácsos hajtja végre az ő megszokott korrektségével s a polgárság iránt érzett szeretetével.

A miniszter által kitüntetett ipari munkások.

100 - 100 korona pénz és elismerő oklevél.

A kereskedelmi miniszterium tudvalevőleg jutalmakat és elismerő okleveleket ad évenként az olyan ipari munkásoknak, akik huzamos ideig, de legalább 15 évig működnek megszakítás nélkül ugyanazon iparágban; előnyben részesülnek azok az ipari munkások, akik legalább 15 évet töltöttek ugyanazon munkaadónál s szorgalmukkal, szolid magaviseletükkel munkaadójuk elismerését kiérdemelték.

A jutalmazandókat a kereskedelmi és iparkamarák terjesztik fel a miniszterhez. A jutalmakat eddig évenként karácsony előtt küldte le a miniszter.

A háború óta azonban a kamarák előterjesztése a miniszteriumban hevert.

A nagyváradai kamara kerületében, vagyis Nagyvárad és Biharmegye területére négy ilyen ipari munkásjutalmat ad évenként a miniszter, a jutalom 100 K pénz és egy díszes elismerő okmány.

A kereskedelmi minisztertől a napokban érkezett meg a leirat kíséretében a négy száz korona és a négy oklevél.

A kamara előterjesztésére kitüntetett négy

ipari munkás a következő: 1. Farkas Lajos, a László malom munkása (szolgálati 17 év óta), 2. Kovács József építőmunkás, néhai Madarász Gyula építésznél (szolgálati éve 15), 3. Markovits András aszfaltgyári munkás a Magyar Aszfalt r. t. felsődornai telepén (szolgálati ideje 28 év), 4. Enderfer Árpád építőmunkás Sztarill Ferenc építésznél (szolgálati ideje 16 év.)

A jutalomdíjakat és elismerő okleveleket szerdán, május 17-én, délután, a teljes ülés elején ünnepélyes keretben adja át a kamara a kitüntetett derék munkásoknak.

Súlyos iparvasuti baleset Mészgeden.

Szerencsétlenül járt igazgató.

Tegnap délelőtt ismét súlyos vasuti szerencsétlenség történt a mészgedi ipartelep iparvasutján. A szerencsétlenségnek két áldozata van, akiknek egyike maga a telep igazgatója Ungvári Sándor, a másik egy két éves kis gyermek. Mindkét súlyosan megsérült ember ápolás alatt van.

Az esetről tudósítónk a következőket jelenti:

Tegnap délelőtt a mészgedi határban egy két éves kis fiú Boicz Juon az iparvasut vágányain játszadozott. A gyermek édesanyja odahaza volt elfoglalva s így a kis fiúra senki sem vigyázott.

A vasuti vágányok felső része felől egyszerre szédítő gyorsasággal száguldó vasuti kocsit tünt fel a melyben maga az ipartelep igazgatója Ungvári Sándor ült. A vasuti kocsit rettenetes gyorsan közeledett és a kis gyermek tovább is gondatlanul játszott a sínek között.

A veszedelmet nem látta senki, aki a kis gyermeket elvitte volna. Maga az igazgató vette észre a gyermeket és teljes erejéből fékezte a kocsit, közben kétségbeesve kiáltott a gyermekre, hogy elűzze a vágányról. A gyermek nem értette meg a figyelmeztetést és játszott tovább. Mikor már látta az igazgató, hogy a gyermek menthetetlenül elpusztul, vakmerő elszántsággal leugrott a robogó kocsiról és a gyermek elé ugrott. Teljes erejével dobta félre a gyermeket.

Ebben a pillanatban érkezett oda a kocsis s az igazgatót maga alá gyűrve, a kis gyermeket is maga alá temette. A kocsis a gyermeknek mindkét lábát levágta. Az igazgatót mint egy rongydarabot gyűrte maga alá a kocsis, mely tovább száguldott a síneken.

Az igazgató a fején, hátán, lábán és karján szenvedett súlyos sérüléseket. A gyermek mindkét lábát elveszítette. A súlyosan sérült gyermeket beszállították a belényesi kórházba, az igazgatót pedig lakására szállították.

A hatóság megindította a vizsgálatot, annak megállapítása végett, hogy kit terhel a felelősség a baleset bekövetkezése miatt. A gyermek szüleit mindenesetre felelősségre lehet vonni, amiért a kisfiút a vasuti sínek között engedték játszani felügyelet nélkül, de viszont az igazgatót is terheli felelősség, mert a vasuti kocsit oly szédületes sebességgel engedte, hogy nem tudta megfékezni.

Hozassuk haza elesett hőseinket!

Kedvezményes fuvardíj mellett eszközli, a szükséges engedélyeket és okmányokat jutányosan megszerzi.

Hazai föld

harctéren elesett hősök exhumálási és hazaszállítási vállalat Budapest VIII. Rákóczi-ut 23. I. emelet 16. Előnyös költségvetés díjmentesen.

Bővebb felvilágosítást ad Csillag gyógyszerár Nagyvárad, Zöldfa-utca. Telefon 552.

Elfogott betörőbanda.

Hajza a betörők után.

Vakmerő betörő bandát fogott el tegnap a nagyszalontai csendőrség Nagyszalonta határában. A banda kézrekerítése által az egész Biharvármegyét egy veszedelmes betörő társaságtól szabadította meg a csendőrség.

Egy héttel ezelőtt a magyarcsékei járásban csaknem minden napra esett egy-egy betörés. A betörők hol itt, hol ott tűntek fel és mindannyiszor gazdag zsákmánnyal megrakodva tűntek el, hogy más vidéken tovább folytassák üzemeiket.

A magyarcsékei járásban egy hétig tartották rettegésben a lakosságot, főként a kereskedőket és kocsmárosokat. Miklóirtáson tűntek fel a magyarcsékei járásban először a betörők. Miklóirtáson talán még be sem vizsgálták az ügyet, már Szombatságon jelentek meg.

Itt Ritter Lajos kereskedő üzletét rabolták ki. A kocsmahelyiség felől hatoltak be az üzletbe a betörők és ott amit csak lehetett összehajszolva 5000 korona kárt okozva, nyomtalanul eltűntek.

A csendőrség azonnal mozgósította az egész környéket a tettesek kézrekerítése végett. Lázasan kutatták az egész magyarcsékei járásban, azonban semmi nyomra se találtak. Csütörtökön délután a nagyszalontai határban a csendőrségi járőrnek egy gyanús cigány karavánt jelentettek. A csendőrök felkészülve azonnal kivonultak, azonban ekkorra már a cigányok megsebzelték a dolgot és elmenekültek.

A csendőrök lóra kapva, több felfegyverkezett lovas embertől kísérve nekivágtak

a határnak. Hosszu kutatás után meg is találták a cigányokat, akik futva, szekéren, lóháton menekültek. Izgalmas hajza fejlődött ki. Végül is a csendőröknek sikerült bekeríteni a menekülő karavánt.

A cigányok — számszerint nyolc férfi, több nő és gyermek vegyesen — kimerülten adták meg magukat üldözőiknek. A csendőrségen kihallgatták a cigányokat. Szekereiket és ruháikat átkutatták, azonban semmi gyanús tárgyat nem találtak.

A kihallgatások alatt derült csak ki, hogy a csendőrség egy régen körözött, országosan veszedelmes betörő bandát fogott el. A cigányok beismerték, hogy a magyarcsékei járásban is ők garázdálkodtak. A cigányoknak rendes szokásuk volt, hogy minden egyes kirándulásuk eredményét egy bizonyos meghatározott helyen elásták. Innen már csak akkor vitték el a rabolt holmikat, mikor a csendőrség azon a környéken nem nyomozott.

A magyarcsékei járásban rabolt holmikat a magyaryepesi határban az erdők szélére ásták el. Tegnap a csendőrség ki is ment a helyszínre és a rabolt tárgyakat megtalálta. A kiasott tárgyak tulajdonosai tegnap délután mind felismerték tulajdonaikat. A cigányokat elvitték Szombatságra, ahol bemutatatták, hogy hogyan követték el a betörést.

Az elfogott betörők bünlistája még nem teljes s az eddigi vizsgálat adatai szerint úgy látszik, hogy egy igen veszedelmes és nagyszabású bandával van dolga a határságnak.

Svédország beavatkozik a háborúba?

Budapest, május 13. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: Angliában az az általános vélemény, hogy Svédországot Oroszország a háborúba való beavatkozásra fogja kényszeríteni.

Birják még az irek.

Budapest, május 13. (Saját tudósítónktól.) A Corrierra della Serra jelenti: Asquitnak Irországba való utazását a helyzet rosszabbodásával magyarazzák. Állítólag az ir nacionalistáknak még 200,000 fegyverük és nagymennyiségű lőporuk van.

Vilmos császár Verdunnél?

Budapest, május 13. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: A Corriere párisi tudósítója írja: Beavatott forrásból érkezik hozzánk az az értesülés, hogy Vilmos császár legközelebb a verduni harcra érkezik, hogy az újabb támadásokat maga vezesse. Minden jel arra mutat, hogy a verduni harcoknak újabb fontos fázisa érkezett el. A Mort Homme körül levő csapatok parancsnoka Nivelle tábornok lett, akit természetesen Petain tábornok alá rendelték.

Az N. 3. volt a lelőtt olasz léghajó.

Budapest, május 13. (Saját tud.) Lukanóból jelentik: A lapok jelentése szerint a Görz felett lelőtt olasz kormányozható, amint megállapítást nyert, az N. 3. volt. A léghajón Pascia őrnagyon kívül három százados, egy altiszt és egy közlegény voltak.

Ránffy ezredes temetése.

Tegnap délután 5 órakor temették el nagy részvét mellett Nemes Ránffy Zsigmond ezredes a 4. honvéd gyalogezred volt ezredparancsnokát. Az ő parancsnoksága alatt vonult fel a harctérre a 4. honvéd gyalogezred a háború első napjaiban s az ő vezényletével aratta első báberait.

Budapesten tegnap délelőtt tizenegy órakor szentelték be Ránffy holttestét a kerpesi-uti temető halottas házában fényes katonai pompával, nagy és előkelő közönség részvétele mellett. A katonai diszt számos nagyrangú tiszt jelenlétével az 1. honvéd gyalogezred egy pótzászlóalja szolgáltatta Schieb Károly ezredes vezetésével. A család tagjain kívül megjelent a szertartáson Lorenz Róbert vezérőrnagy, Palkovich József ny. altábornagy, a honvédtápparancsnokság részéről Földessy Dezső altábornagy, ott voltak továbbá Kemény Pál báró százados, Déri Ferenc alpolgármester, Vázsonyi Vilmos és Sümegi Vilmos országgyűlési képviselők, Rupp László és Goretzky Zsigmond kerületi előljárók, Csopor József tanácsnok, a katonai ügyosztály vezetője, Demkó Béla dr. tisztiorvos, Schuberth Ernő tanácsjegyző, Kovács Ernő, Krakauer Samu, Ladányi Zoltán, Rácz Dezső dr., Perl Soma dr. fővárosi bizottsági tagok és számosan mások. A ravatalt szebbnél szebb koszorúk díszítették, köztük a Terézváros polgárságának gyönyörű koszorúja annak emlékéül, hogy az elhunyt ezredes a terézvárosi sorozó bizottság elnöke volt. Az egyházi szertartást Hock János országgyűlési képviselő, józsefvárosi plébános végezte fényes papi segédlettel. A honvédszentker gyászalokat adott elő. A beszentelés után a koporsót nagy közönség kísérete mellett a pályaudvarra vitték, ahonnan Nagyváradra szállították.

Az elhunyt ezredes holtteste az éjjeli vonattal érkezett meg tegnap hajnalban Budapestről a nagyváradai pályaudvarra, hol a Concordia temetkezési intézet ravatalozta fel a délutáni órákban nagy diszú ravatalon. A koporsón ott volt a halott ezredes kardja és csákója s a gyönyörű koszorúk, melyeket a gyászoló család helyezett a koporsóra.

A temetési szertartást Imrik S. Zoltán tb. kanonok végezte teljes segédlettel. A beszentelés után megindult a gyászmenet a Rákóczi-úton végig. Egy diszkoci vitte a számos koszorút s a díszes szalagokat. — Utána haladt a koporsót vivő üveges diszkoci, kísérve a gyászolók nagy számától. A gyászmenetben ott haladtak a nagyváradai katonai parancsnokságok képviselői, az elhunyt pályatársai. A katonai zenekar kíséretével az újvárosi központi temetőbe vonult az impozáns gyászmenet, hol a családi sírboltban helyezték végső nyugalomra az elhunytat.

A temetésen megjelentek a családtagokon kívül: Rimler Károly polgármester, Lukács Ödön főjegyző, dr. Fráter Imre törzsorvos, Obrincák ezredes, dr. Kovács Áron főtörzsorvos, Kun őrnagy, Stark Gyula, Bodó százados, Szundy százados, Reszli őrnagy, Frankó őrnagy, Vuoskics százados, Hoffmann, Déri, Ertsey, Némegy, Keledy, Halász főhadnagyok, dr. Gyöngyössi István, osv. Des Echerolles Kruspér Sándorné, Des Echerolles Kruspér Gilbert, dr. Géher Lambert s nagy gyászoló közönség.

A nagydiszú temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradai temetkezési vállalata — elismerésre méltó figyelemmel és pontossággal rendezte.

Az elhunyt lelkiüdvéért tegnap reggel 9 órakor gyászmise volt a Szent László plebánia templomban, melyen a gyászoló családtagokon kívül jelen voltak: özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné, Des Echerolles Kruspér Sándor, báró Podmaniczky Károly és neje.

Nagyváradai tanító az olasz „Zeppelin,” lelövéséről.

Sz. P. nagyváradai tanító érdekes levelet küldött haza az olasz Zeppelin lelövéséről. A levél a következőképen hangzik:

Táborhely, 916 V-4-én.

Fenséges és izgató látványosságban volt újra részem, amiért az otthoniak majd csak mozivászonon élvezhetnek annak idején: a béke áldásos napjaiban. — Annó 1916. május 4. del 5. kor dérek... as tűzréink lelőttek egy ellenséges Zeppelint. Éppen szolgálatban voltam, reggel 2 óra tájban gyanus mozgás felettem. A koromsötétben is észre lehetett venni, amint egy esetlen tömeg, mint egy alakatlan sötét felhő gomolysuly huzódik el hosszan Görz irányában.

Pár pillanat múlva már erős robbanás reszketteti meg a levegőt, melyet több követett sűrű egymásutánban. Bombákat dobott le, de mind a nyílt mezőségen hullott alá. Az új idő számítás szerint pontban 5 órakor újra megjelent fölöttünk amint lombos, nehézkes testével lustán igyikszik hazafelé, de ekkor már ágyutüzünk ki sérít. Egy pontos telitalálat, a szivaralaku légijármű lángot vet pompás tűzijátékban részésítve az Isonzó frontot megszállva tartó honvédek. Pár pillanat s csak roncsai hullanak alá a görzi gyakorlótér és Rappa közötti mezőségre. 6-an ültek benne megégve, összeszenesedve. Leírhatatlan az a hatás, amit egy ilyen siker a harcoló honvédekre gyakorol... meg tudnánk verni ilyenkor talán az egész világot... Hőborus emlékeimnek immáron harmadik ilyenmü aranyat érő gyűjteménye.

Sz. P.

A Katona-Otthon csütörtöki elődása.

Hadi jótékonyági est a nagyváradai Szigligeti-színházban.

Nagyon érdekes hadi jótékonyági est lesz csütörtökön a nagyváradai Szigligeti-színházban. A Katona Otthon rendezi az idegenben — Csehországban — levő magyar Katona Otthonok javára.

Országszerte híre van s a fővárosi sajtó is sűrűn emlegeti a Katona Otthont, ezt a nagyüzemü hadi jótékonyági intézményt, amely a magyar katonák támogatására alapították a világháború kitörésével. Fővédnöke József főherceg, védnöke pedig Hazai Samu báró honvédelmi miniszter a Katona-Otthonnak, amely e fényes protektorátus alatt egyre lendületesebben fejti ki a maga nagyarányu, hazafias működését.

Áldásos munkáját ezer, meg ezer nagyváradai baka közvetlenül is tapasztalhatja, akik a debreceni ezredekkel megfordultak a Katona Otthon debreceni központi intézetében. A bihari és nagyváradai bakák közül tehát sokan tudják jól, hogy a Katona-Otthon a legszeretetteljesebb gondviselője a magyar katonáknak. Hajlékot ad, ügyeiket jó szívvvel intézi, bizalommal fordulhatnak

hozzá bármilyen kérésükkel, mert a legbarátságosabb fogadtatásra találhatnak.

A hadijótékonyág terén kivételes figyelemre és megbecsülésre is tett szert a Katona-Otthon. Az ország nagy városai egymásután hozzák meg érte, s a Katona Otthon révén a magyar katonákért áldoztaikat. Ezért keresi föl most Nagyváradot is a Katona Otthon. Előadást rendez csütörtökön este a Szigligeti színházban, amikor is Tóth Ede kitűnő népszínműve: *A Falu rossza* kerül színre a Katona Otthon művészeinek vendégfelléptével. A két főszerepet: Göndör Sándort *Schneider* István főhadnagy, Gonosz Pistát pedig *Iványi* Sándor, a Katona-Otthon rendezője játsszák. Ez az ugynevezett *hadi Falu rossza*, amely mindenütt a legnagyobb érdeklődést váltotta ki, ahol csak bemutatták.

A Katona Otthon csütörtöki színházi estéjére a jegyeket már árusítja a Hegedűs hírlapiroda.

Életmentő gimnáziumi tanár.

Titokzatos öngyilkossági kísérlet.

Izgalmas jelenetnek voltak szemtanúi tegnap a belényesi lakosok. Egy szerencsétlen intelligens leány eddig meg nem állapítható okok miatt öngyilkosságot akart elkövetni. Szerencsére terve nem sikerült és ma már a kiállott ütődések és egy kis hidegviz fürdő kellemetlen utókövetkezmenyén az influenzán kívül más baja nincs.

Az esetről különben belényesi tudósítónk a következőket jelenti:

Busica János belényesi gimnáziumi rajztanár rendes napi sétáját végezvén, a Körös hidján találkozott Rácz Katicával, az egyik belényesi tanító nevelt leányával. A leány a hid karfájához támaszkodott és szinte feltűnő komorsággal nézett a hid alatt hömpölygő folyóba.

Busicának feltűnt ugyan a leány, azonban semmi gyanus dologra nem következtetett. Nyugodtan haladt tovább, mikor már pár lépésre lehetett a leánytól, egyszerre hatalmas zuhanásra fordult meg. A leány eltűnt a hidról. Busica azonnal a leány megmentésére sietett.

A szerencsétlen teremtést már felszínre vetette a víz s lassan közeledett a part felé.

A part közelében a leány összerogyott. Busica innen már könnyűszerrel partra huzta a leányt, akit hazaszállítottak anyja lakására.

Az izgalmas jelenetnek igen sok szemlélője akadt, akik nagy részvétellel viselkedtek a leánynyal szemben. A megtörtött nyomozat szerint Rácz Katica öngyilkosságot akart elkövetni és már napok óta foglalkozott az öngyilkosság gondolatával. Állandóan levert volt s kerülte az emberek társaságát. Az öngyilkossági kísérlet napján azzal távozott el hazulról, hogy a f-je fáj és a szabadban hosszabb sétát akar tenni. Adahaza nem is sejtették, hogy milyen tervekkel távozott el a leány.

A leány kihallgatása alkalmával nem akarta megmondani, hogy miért akart megválni az élettől. Hozzátartozói azonban megtalálták egy levelet, melyben Rácz Katica azt írta, hogy egy asszony miatt akart ön-

gyilkossá lenni. Hogy azonban ki az az asszony, azt eddig nem sikerült megállapítani. A beteg leányt dr. Nyes Kornél kórházi főorvos vette kezelés alá.

Megkérdeztem a fecskét.

Féldaldalt nézett rám apró szemével, mikor megkérdeztem:

— Mikor érkezett meg, uram.
— Oh ember, oh ember — csicseregte megbotránkozva — még azt se tudja, hogy én asszony vagyok.

Összecsapta szárnyait.
— És ez az ember, aki mindent tud!
— Kérem, nagysád — feleltem én — hogyan gondolhattam volna, hiszen frakkot méltóztatik viselni.

— Oh, oh, hát nem tudja, hogy az a mi egyenruhánk, vagy ahogy most mondják: formaruhánk.

— Egek, hát önök nyelvészeti kérdésekkel is foglalkoznak?

— Elbizakodott emberek, hát azt hiszik, hogy másnak nincs érzéke a modernséghez? Mi csak ruhánkban vagyunk konzervatívek, de haladunk az idővel.

Egy körivet tett a levegőben s újra lezállt.

— Nagysád, egy kérdést.
— Kérdezzen.
— Miért maradtak olyan sokáig?

— Miért? Hát maguk miatt. Olyan furesz szokásokat vettek fel két év óta. A határon szappanbuborékokkal mulatnak az emberek, felelőstelenek kis golyókat és felszáll és szájjelpukkan. Néha leesik s az emberek ott eltűnnek, bizonyosan belebujnak a földbe, mert én egyet se láttam ott többé, ahol egy ilyen golyó szájjelpukkant. De ez rossz mulatság, rossz a szaga és tüzet okád. Maguk egészen elvadtak. Várni kellett, míg átlopózhattunk a golyók közt...

— Hát nagysád, ez igaz de csak pár év óta. Azelőtt...

— Tudom, régi szép idők. Mikor mi ránk birták a postát

fecském, fecském, édes fecském.
vidd el az én levelecském.

Bizony, vége ennek is, a levelet a tábori posta viszi. Aproppó, mi az a háború?

— Hát kérem nagysád, tessék elgondolni, hogy mi vagyunk a fecskék s boldogan élünk az eresz alján, jó sok rovar és kövér pondró világban.

— Az lesz az idén, már látom.
— Nos, jönnek a szemtelen, gazverebek, irigyek és éhesek s megrohanják a fészünköt.

— Igen, igen.
— Mi védekezünk.
— Persze, persze.
— Fegyverre kapunk.
— Nos, nos...

— Lövöldözünk, de ők is ránk, elesik itt is, ott is sok fecske, aztán bebuvunk az eresz alá ők az eresz fölé s lesnek ránk.

Aki kidugja a csőrét, azt megölik. Ez a háború.

— Oh, hát ez a háború. Mi verekedünk a vererekkel, de megölni... oh, oh, oh — és sokat?

— Milliokat!
— Oh, oh, oh...
— Nagysád, nyugalom. A maguk eresz alatti fészke tarátságosan várta kegyeteket, ugy-e?

— Igen, kicsit piszkos volt a lakás, de hát

nem voltunk itthon. Azok a verebek. Tessék valamit tenni ellenük.

— Talán elpusztítjuk őket, jó?

— Jó, kiáltott vidáman öngnagsága s a levegőbe szállt, hogy elvigye a kedvező hírt az urának.

(sz. d.)

A cinkotai asszonyirtás.

Budapesti tudósítónk az éjjel a következőket jelentette a cinkotai asszonyirtás ügyében folytatott nyomozás újabb adatairól:

A rendőrség a tegnapi nyomozás során megállapította, hogy Kiss Béla 1903-ban egy Szabó Anna nevű nővel ismerkedett meg. Szabó Anna apróhirdetést tett annak idején közzé a lapokban, hogy van 300 forintja és férjhez menne állami alkalmazottnak. Ezen apróhirdetés nyomán találkozott a másnap jelentkező férfival egy közeli kocsmában, ahol 3 tagú társaság várta. Az egyik Kiss János államvasuti alkalmazottnak nevezte magát és bemutatta a társaság nő tagját, mint unokanővérét.

Kiss János kijelentette, hogy neki a házasság nagyon sürgős, éppen ezért már magával hozott két karikagyűrűt, hogy az eljegyzést azonnal megtarthassák. Szabó Anna ráállott és menyaszonya lett Kiss Jánosnak.

A leánynak megbeszélés szerint ki kellett volna menni Cinkotára. Volt azonban egy Mari nevű barátja, aki látta őt vélegénye társaságában és figyelmeztette, hogy az nem Kiss János, hanem Kiss Béla, aztán meg nem is vasutas, hanem bádógos. Elmondta, hogy Kiss neki is házasságot ígért és kicsalt tőle 80 forintot, volt nála Cinkotán is. Ez a Mari kijelentette előtte, hogy nem nyugszik meg addig, míg Kiss Bélától vissza nem kapja a 80 forintját.

Szabó Anna annyit tud még, hogy **Mari nemsokára eltűnt a fővárosból, valószínűleg ő is a Kiss áldozata lett.**

A kocsmai társaság harmadik férfi tagjának Szabó Anna által adott személyleírása teljesen ráillik a Kiss Béla letartóztatott barátjára, Nagy Jánosra. Az állítólagos unokanővér után a rendőrség nyomoz.

Gyármegnyitás. Helyben már 1914. évben nagyszabású modern gépekkel berendezett kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógókat rendezett be, mely a cégtulajdonos bevonulása miatt csupán 1915-ben nyílt meg, hol a katonai kincstár részére végez festést, tisztítást. Május elsején a nagyközönség részére is megnyílt az üzem. Cégtulajdonos Haltenberger Vilmos, aki megelőzőleg édesatyja előnyösen ismert, már 100 éve fennálló kassai Haltenberg gyárak éveken át volt önálló vezetője, kit nem csak Magyarországon, hanem külföld nagyobb gyáraiban szerzett tapasztalatai és főiskolai végzettsége révén mint első rendű szakembert ismernek. A gyár berendezése legmodernebb, legújabb gépekkel van felszerelve, első rendű munkakerői és maga a cégtulajdonos szaktudása mind biztosítékot nyújt arra, hogy ezen gyár városunkban házagot pótló lesz és nem szorul a közönség pesti és bécsi cégekre. Ajánlja a nagyközönség szíves figyelmébe.

HÍREK

* **A trónörökös hadikölösönjegyzése.** Budapesti tudósítónk jelenti: *Károly Ferenc József* trónörökös a negyedik hadikölösönre összesen egy millió koronát jegyzett, még pedig 500,000 koronát a magyar és 500,000 koronát az osztrák hadikölösönre.

* **Bonifác napja.** Ma van szent Bonifác napja, a nép nyelvén „fagyos szenteknek” nevezett három szent utolsójának névünnepe. A gazdák mindig aggodalommal várják Szervác, Pongrácz és Bonifác napját, hogy fagyot hoznak s letarolja a gazdák reménységét. Ezuttal is megijesztették a gazdákat, mert már pénteken lehült a levegő. Fagyot azonban szerencsére nem hoztak s így a gazdák elkerülték a veszedelmet. — Szent Bonifác vértanu esztendőjait a nagyvárad Szent László-templomban őrzik. A névünnepe alkalmából szent Bonifác sirjánál ünnepélyes szentmise lesz.

* **A májusi ájtatosság szónokai.** A váradoszi plebánia templomban a reánk következő héten a következő egyházi szónokok tartják meg a szentbeszédet. Vasárnap délelőtt *Imrik S. Zoltán*, vasárnap este dr. *Mazurek Gyula*, szerdán este *Papp Béla*, péntek este *Szilágyi Dózsa*.

* **Vaskereszt.** Budapesti tudósítónk jelenti, hogy a király megengedte *Birta Sándor* 4. honvéddalozozredbeli őrnagynak, hogy a német császár által neki adományozott vaskeresztet elfogadja és viselje.

* **A villamosvasutak menetdíj-emelését jóváhagyta a miniszter.** A nagyvárad villamosvasut társaság és Nagyvárad városa között létrejött azon új megállapodás ellen, hogy a villamos fuvardíjat, az eddigi szakaszbeosztás meghagyása mellett 10 és 20 fillér helyett 12 és 22 fillérré emelték, tudvalevőleg dr. *Adorján Emil* bizottsági tag megfeleltette. A kereskedelemügyi miniszter elég gyorsan döntött a kérdésben, amennyiben tegnap már megérkezett a miniszter leírata. A miniszter a felbuzerés elutasítása mellett a menetdíj emelését helybenhagyja, mert előnyösebbnek tartja a csekély emelést, mint hogyha a vasutársaság az eredeti szerződés alapján helyezkedik és a három szakaszos beosztás mellett a 8-16-24 filléres tarifát hozza be. A bérletjegyekre adott kedvezmény szintén a közönség érdekeit szolgálja s a közönség tetszésével találkozik, amit igazol az is, hogy az év május havára 1680 bérletjegyet aittak ki, míg az elmúlt év május havában csak 891 bérletjegyet váltottak. Mindezek alapján a város közgyűlésének a menetdíjak felemelésére vonatkozó határozatát jóváhagyta.

* **Katonai előléptetések.** A hivatalos lap mai száma hozza a következő előléptetéseket: Őrnagyokká léptette elő a király andaházi és dubravai *Andrásházy János* és *vlástiboji Sembera Ervin* 37. gyalozozredbeli és *Rogac János* 70. gyalozozredbeli századosokat. Főhadnagy lett *Höhlmann Albert* 19. tabori tüzérezredbeli hadnagy. Hadnagyokká lettek kinevezve a tartalékban *Brand Oszkár* 19. tabori tüzérezredbeli, dr. *Gróf Igác*, *Kristofory János*, *Szabó Imre*, *Molnár Vilmos*, *Nameti István*, *Gyöző An-*

dor, *Matula Béla*, *Józsa Eisk*, *Győrfy Kálmán*, *Marosi Illés*, *Oláh György*, *Kovács Albert*, *Blaum Ferenc*, *Varga Kálmán*, *Mundén Imre*, *Kádár Lajos* és *Tokay József* 101. gy.-e. belső és *Morár György* 37. gy.-e. belső tart zászlósok.

* **Adományok a Beleznay-síremlékre.** *Szombathy István* Jászberényből gyűjtése eredményeként 300 koronát küldött szerkesztőségünkbe *Beleznay Antal* dalköltőnek síremlékére. Rendeltetési helyére juttattuk.

* **Lányok is jelentkeznek katonáknak.** *Eleméry Ferenc* katonügyi tanácsnok tegnap a következő levelet kapta:

Tekintetes katonai ügyosztály!

A lányokat miért nem engedik a harctérre? Pedig mindnyájan elmenőnk és szívesen küzdenénk a szép magyar hazánkért.

Tisztelettel

H. J.

Mivel a kifejezés: „harctérre nem engedik”, nem egészen felel meg a szokásos katonai szolgálatra jelentkezésnek, másrészt a „mindnyájan” kifejezés alatt rejtőző összes leányoktól hitelt érdemlő megbízást nem csatolt a levélben jelentkező, a levelet az ügyosztály ad acta tette.

* **Végig a harctereken.** A 23. és kir. hadügyminisztérium sajtóosztálya megbízásából *Brunswick* főhadnagy május 23-án érkezik Nagyváradra és itt nagyérdekű felolvasást tart a fent jelzett címen. Felolvasása végig vezet a hallgatóságot az egész Balkánon, Szerbián, Montenegrón és Albánián és mindazon helyeken, amelyek a mostani háborús eseményekkel közvetlen összefüggésben vannak. A felolvasás 350, a harctéren felvett vetített képpel kíséri. A tiszta jövendőt a hadügyminisztérium jótékony célra fordítja. A felolvasás, amely iránt az érdeklődés az előkei körökben is nagy, május 23-án lesz megtartva a Vigadó tágas termében.

* **Tejszükséglet beszerzése a városi tejközpontból.** Felhívom a város közönségét, hogy azok, akik a városi tejközpontnál állandó tejszükségletüket biztosítani kívánják, ezirányú igényüket a városi közlelmzési ügyosztálynál (városháza földszint 9) írásban jelentsék be, hogy lehetőleg annak megfelelően az ügyosztály kellő időben gondoskodhassék a tej beszerzéséről, illetve a jelentkezők tejjel való ellátásáról. Továbbá kérem, hogy azon előfizetők, akik nek bármely irányú panaszuk van a tej minőségét illetőleg, vagy a tejkihordókkal szemben, jelentésüket a városi közlelmzési ügyosztálynak tegyék meg (telefon 13.15.) hogy a megfelelő intézkedéseket haladéktalanul megtehessem. Nagyvárad, 1916. május hó 13-án. *Lukács Ödön*, polgármesterhez lyettes.

* **Felszaporodtak a betétek.** A pénzbőség hatása most abban jelentkezik, hogy a pénzintézetek betétei módfelett felszaporodtak s egyelőre nem is szívesen veszik intézeteink a betéteket, hanem hadikölösönkötvény jegyzésére utalják a betevőket. Egyik nagy hitelintézetünket megkérdeztük a pénzbőség hatásáról, s azt a választ nyertük, hogy a bankok egyelőre el sem tudják a betéteket helyezni gyümölcsözőleg. A legjobban kifejezésre jutott ez tegnap, mikor a betétekért csak 3-6 százalékos kiadást egyik pénzintézetünk.

*** Pénzügyi élet** A Pénzügyi Zetok Országos Nyugdíjgyűlésének Budapesti közgyűlésén a Hoffbauer Pál halála folytán megüresedett igazgatósági tapságára dr. Szemes Ferencet a Negyvárad Takarékpénztár cégvezető titkárát választották meg.

*** A református tanítónőképző Leányegyletének ünnepélye.** Szépszámu közönség jelenlétében tartotta tegnap este a református tanítónőképző évzáró ünnepélyét Kárpátfalva javára. Az ünnepélyen Palánkay Margit, az orsz. m. kir. Zeneakadémia nagytehetségű, széphanu növendéke adott elő több szép dalt, Lechner Marianne zongorakísérettel, melyekkel egytől-egyig a legnagyobb tetszést vívta ki. Óriási csapvihár között lépett elő Bihari Ákos, a Szigligeti színház művésze. Kiss Menyhért „Magyarok” című költeményét adta elő hatalmas drámai erővel. Antal Sándor szerkesztő kollegánk igen szellemes szabadelőadást tartott. Ki kell emelnünk a 70. gy. e. kitűnő játékát. Az előadott darabok mindegyike a hiváló előadásban pompás művelzetet szerzett a zenekedvelő közönségnek.

*** Adomány a hadiárvának.** K. J. 10 koronát küldött szerkesztőségünkbe a hadiárva javára. Rendeletési helyére juttatjuk.

*** Denaturált szesz a városi élelmiszer-üzletekben.** Tudatom a város közönségével, hogy a Szent László tér 5. sz. alatt álló és élelmiszer üzletben denaturált szesz fél literes üvegekben beszerezhető. Tekintettel arra, hogy egyelőre csak kisebb mennyiségű denaturált szesz lett kiutalva, egy család egy hónapra egy liter denaturált szesznel többet nem igényelhet. A denaturált szesz a liszt, vagy zsiraltványok bemutatása mellett csak fél literes, üres üvegek ellenében lesz félliteres palackokban 85 fillérért kiszolgálva. Nagyvárad, 1916 május hó 13-án. Lukács Odón polgármesterhelyettes.

*** A titkos szövetség.** A Vigadó mozgószínházban ma egy rendkívül érdekes, nagyszabású bűnügyi dráma kerül bemutatásra. „A titkos szövetség” a darab címe. A történet, amely napjainkban játszódik le, egyike a legizgalmasabbaknak, a mely pereről perere jobban feltélt az érdeklődést. A dráma most készült és a hol már előadásra került, mindenütt óriási sikert aratott. A műsor másik kedves érdekessége „Móka bécsi kikapós” egy kacagató amerikai bohózat. A Mester-híradó a hét nevezetes eseményeijt tárja elénk helyszíni felvételek alapján. Ez a műsor csak vasárnap és hétfőn lesz látható. Keddtől fogva át alakítások miatt csak szombat és vasárnap lesznek előadások.

*** Benkő sorsjegye Bankó!** Ezt ne felejtse el senki! Köztudomású, hogy t. üzletfeleinknek sok millió koronát fizettünk ki eddig és valószínű, hogy az új 36-ik osztályosorsjátékban is kedvezni fog a szerencse. A május 24-én kezdődő sorsjátékra a sorsjegykészlet kevés, miért is kérjük a n. é. közönséget, hogy a szerencse számokra szóló megrendeléseket postafordultával szíveskedjenek beküldeni **Benkő Bank** Részvénytársaságnak, Budapest, Andrássy ut. 60.

*** A Royal kávéházban** ma és következő napokon Oláh Rudy országos nevű szolista teljes zenekarával hangversenyez.

*** Gyurjad Gyurka.** Piszkald ki Ellőtök a jobbkaromat. Ott ahol a Dnyeszter vize zug. Csukasürke ember. Háborus mozifelfevő. Rendkívül érdekes lemez újdonságok Rákóczi ut. 7. az udvarban SIMON GYULA hangszerkészítőnél. Hangszerek, hegedűk, gramafonok, hurkülönlegességek Gramafonok, hangszerek olesó szakszerű javítása.

*** Varróiskola megnyitás.** Tisztelettel értesítem a t. hölgyközönséget, hogy szabászati és varróiskolámban új kurzust kezdek hol tanítványaim legkönnyebb módszer szerint sajátítják el a leg egyszerűbbtől a legelegánsabb ruhák szabását és varrását. Már eddig is számos növendékem nyert teljes szaktudást, hadban elesettek özvegyei és árvái fel tenéj mellett nyerneik kikpzést. Növendékeim iparigszolványra jogosultak. **Biró Margit, Rimanóczy-utca 12. II/8.**

*** Gyönyörű rózsás arc** a nő legszébb díze. Az első ránc a szép asszony első igazi bána a. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntesse. Elég ha a mitgbeesülhető Y-PO crémet és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára K 1.50 Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi ut. 7/B. Rimanóczy-palota.

A legjobb **molyirtó** szerek u. m. **mirt,** Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Moff, Tarmalit, Camfor, terpetin, Zacherlin, stb. már kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi ut. 7/B.

x Helybeli nagy vállalatnál 10—15 mázsa makulatur papir eladó. Aránlatokat a kiadóba kérünk.

*** Aszódy** Rákóczi uti kávé és tea üzletében nagy mennyiségű bor, konyak, rum, tea és likőr árak raktáron vannak, a háboru előtti árakban lesznek kiszolgálva. Vigyázat orsolya Zárda épület. (Telefon 610) 1 kiló kész kávé cukorral. 5 kor.

x Poloskairtó NOXIN biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut. 7/B.

*** Butorozott szobák és lakások** modern berendezéssel, hosszabb vagy rövidebb időre kiadó. Nagy Sándor utca 4.

A huzdrágaság folytán a halkonzerv tápláló és olesó. Kapható kizárólag **Aszódy** halüzletében Kossuth utca saspaszás.

Forolin a legjobb és legbiztosabb tolette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hűsít! Szagtalanít. Ára 1.20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut. 7/B.

Kiadó Kossuth u. 2. sz. házban a Kertész S. Sándor féle üzlethelyiség s ugyanott egy kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

*** A szőlőgazdáknak s a harctéren a katonáknak** nagy lesz az öröme, mert bőven terem bor és gyümölcs, amióta „Peronoszpor”-ral permetezik a szőlőket és a gyümölcsfákat. Utalunk lapunk második oldalán levő hirdetésre

*** Jótékonycélu magyar állami sorsjáték** O. cs. és királyi Felségének legfelső elhatározása alapján a budapesti m. kir. lottójövedéki igazgatóság minden másfél évben jótékonycélu állami sorsjátékot rendez, melynek tiszta jövedelmét közhasznú és jótékony célra fordítják. A huzást visszavonhatatlanul f. évi június hó 15-én a lottójövedéki igazgatóság (Budapest, IX, Vámpalota) tartja meg. Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a m. kir. lottójövedéki igazgatóságtól (Budapest, IX, Vámpalota) portómentesen küldetnek, ezenkívül kaphatók a dohánytözsdekben, bank és váltó üzletekben, pos. a, vám-, és adóhivatalokban és vasuti állomásokon. A m. kir. lottójövedéki igazgatóság kívánatára bárkinek díjtalanul és portómentesen küldi ezen sorsjáték részletes játéktervét. Egy sorsjegy ára 4 korona.

*** Kiadó** Szarvas-por 15. sz. alatt üzlet helyiség lakással együtt május 1-től. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

SZEPLŐS

csunya lányok, májfoltos, kiütéses asszonyokon azonnal segít

A VILÁGHIRŰ FÖLDES-féle

MARGIT

CRÉME és SZAPPAN

A Margit-crème rögtön szünteti szeplőt, májfoltot, bőrkiütéseket, atkat (mitesser) s mindennemű bőrbajt.

A Margit-crémről az arezbőr úde, rózsás lesz, a ráncok, a redők eltűnnek. A Margit-crémet a világ legszebb asszonyai, hercegnők, grófnők, bárónők, híres művésznők stb. használják s el vannak ragadtatva annak páratlan bőrkonzerváló és bőrszépítő hatásától. — 6 koronás rendeléseket bárhová bérmentve küld

Földes Kelemen gyógy-szertára Aradon

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerkereskedésben.

Legújabb táviratok.

A pápa nem közvetít békét?

Budapest, május 13. (Saját tud.) Luganóból jelentik: A Corriera della Sera vatikáni forrásból jelenti:

Bülow herceg schweizi tartózkodása alkalmával a német jezsuiták közvetítésével lépést tett a Vatikánnál, hogy a pápa vállalja magára a békeközvetítést. A pápa állítólag kijelentette, hogy a mostani körülményeket nem találja alkalmasnak és a békeközvetítést nem vállalja el.

Az angol védkötelezettségi törvény életben.

Budapest, május 13. (Saját tudósítónktól) A Reuter-ügynökség jelenti Londonból: Miután a parlament az általános védkötelezettségről szóló javaslatot elfogadta, azt a jövő héten életbeléptetik.

Reimsből Párisba viszik a betegeket.

Budapest, május 13. (Saját tudósítónktól) Párisból jelentik, hogy Reims heves bombázása következtében a kórházakban elhelyezett betegeket Párisba szállítják.

Az oroszok Bagdad felé mennek.

Budapest, május 13. (Saját tudósítónktól) Párisból jelenik: Az összes francia lapok azt írják, hogy az oroszok Bagdad felé nyomulnak előre.

Az Unió érdeklődése.

Budapest, május 13. (Saját tudósítónktól) A Reuter-ügynökség jelenti Wasingtonból: Hír szerint Lansing külügyi államtitkár kérdést intézett a német kormányhoz, hogy micsoda büntetést kapott azon buvárhajó parancsnoka, amely a Sussexet elsüllyesztette.

Felvétel a honvéd és katonai iskolákba.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 93000/1916, 108500/1916, 108600/1916 és 112500/1916 sz. a kibocsájtott körrendeletei alapján közhírré teszem, miszerint I. a m. kir. honvéd Ludovika Akadémiában és a m. kir. honvéd főreáliskolában, II. a m. kir. honvéd hadapród iskolákba, III. a cs. és kir. hadapródiskolákban és IV. a cs. és kir. katonai nevelő és képző intézetekben és a cs. és kir. haditengerészeti akadémiában magyar honos ifjak részére fenntartott és az 1916/1917. tanév kezdetén betöltendő államköltséges (teljesen díjmentes vagy fél-díjmentes) továbbá alapítványos és fizetéses helyekre vonatkozó részletes pályázati feltételek tárgyában szükséges tudnivalókra a városi tanács katonai ügyosztálya (Városháza II. em. 29. számú szoba) adja meg a szükséges felvilágosításokat.

Általános tájékoztatónál közlöm, hogy felvételek a következők:

I. A honvéd Ludovika Akadémia és a honvéd főreáliskolába való felvételre nézve:

a) Előismeret: a honvéd Ludovika Akadémia I-ső évfolyamába való felvételre az 1916. évi VII. törvények alapján ezuttal kivételesen valamely teljes középiskola (gimnázium vagy reáliskola) VII. osztályának eredményes látogatása;

A honvéd főreáliskola I-ső évfolyamába való felvételre valamely középiskola (gimnázium), reáliskola, magyarországi polgári iskola, a fiumei községi polgári iskola) IV. osztályának, valamint a Horvát Szlavonországi azon felsőbb népiskolák VIII. osztályának eredményes látogatása a mely felsőbb népiskolák VIII. osztálya a magyar kir. honvédség nevelő és képző intézeteibe való felvételhez megkívánt előismeretek tekintetében a nyilvános középiskolák IV. alsó osztályának elvégzésével egyenértékűnek ismertetett el.

A honvéd főreáliskola II-ik és III-ik évfolyamába felvételnek nincs helye.

b) Életkor: A Ludovika-Akadémia I-ső évfolyamába leendő belépésre az 1899-ik esetleg 1900-ik születési év.

A honvéd főreáliskola I-ső évfolyamába leendő belépésre pedig az elért 14-ik és a túl nem haladott 16-ik életév, amely megállapított életkor a felvételi év szeptember hó 1-ére vonatkozik.

Néptelkelt köteles korban levő pályázók a Ludovika Akadémiába fel nem vehetők.

c) Pályázati határidő az államköltséges és fizetéses helyek elnyerését kérő folyamodványokat illetőleg folyó évi május hó 15-ike.

Mint hogy a Ludovika Akadémiába esetleg fölös számmal pályázó ifjak, ha a felvételi vizsgát a Ludovika Akadémián sikerrel leteszik, a férő helyek számához képest és a cs. és kir. hadsereg részére való ajánlás mellett a bécsújvárosi cs. és kir. Terézia katonai akadémiába is felvehetők, a pályázati folyamodványokban egyúttal külön felmentendő az is, hogy abban az esetben, ha a pályázó a Ludovika Akadémiába netán felvehető már nem volna a szülő (gyám) beleegyezésébe, hogy fia (gyámoltja) a cs. és kir. hadsereg részére leendő kiképzés céljából újabb felvételi vizsga nélkül a cs. és kir. katonai Terézia akadémiába vétesék fel.

II. A m. kir. honvéd hadapródiskolákba való felvételre nézve:

a) Előismeret, ugyanaz, mint a honvéd főreáliskolánál;

b) Életkor, ugyanaz, mint a honvéd főreáliskolánál;

c) Pályázati határidő a fizetéses helyek elnyerését kérő folyamodványokat illetőleg folyó évi július hó 15-ike.

A honvéd hadapródiskolák II-ik, III-ik és IV-ik évfolyamába felvételnek helye nincs.

III. A cs. és kir. hadapródiskolákba való felvételre nézve:

a) Előismeret: az I-ső évfolyamra nézve valamely nyilvános vagy nyilvánossági joggal felruházott középiskolának (gimnázium, vagy reáliskolának) négy alsó osztálya, a II-ik évfolyamra nézve ugyanazon iskolának öt alsó osztálya és a III-ik évfolyamra nézve ugyanazon iskolának hat alsó osztálya;

b) Életkor az első évfolyamba való belépésre nézve a már betöltött 14-ik és még túl nem haladott 17-ik életév, (1899-ik születési évfolyam), a II-ik évfolyamba való belépésre a már betöltött 15-ik és még túl nem haladott 17-ik életév és a III-ik évfolyamba való belépésre nézve a már betöltött 16-ik és még túl nem haladott 17-ik életév;

c) Pályázati határidő 1916. évi július hó 15-ike.

IV. A cs. és kir. katonai nevelő és képzőintézetekbe való felvételre nézve:

a) Előismeret: a katonai alreáliskolák I-ső évfolyamára nézve valamely népiskola 4-ik vagy 5-ik osztályának elvégzése, a II-ik évfolyamra nézve valamely középiskola I-ső osztályának elvégzése, a III-ik évfolyamra nézve valamely középiskola 2-ik osztályának elvégzése, a IV-ik évfolyamra nézve valamely középiskola 3-ik osztályának elvégzése; a katonai főreáliskolák I-ső évfolyamára nézve valamely középiskola 4-ik osztályának elvégzése, a II-ik évfolyamára nézve valamely középiskola 5-ik osztályának elvégzése a III-ik évfolyamára nézve valamely középiskola 6-ik osztályának elvégzése.

b) Életkor: a katonai alreáliskolák I-ső évfolyamába való belépésre a már betöltött 10-ik és még túl nem haladott 12-ik életév, a II-ik évfolyamába való belépésre a már betöltött 11-ik és még túl nem haladott 13-ik életév, a III-ik évfolyamába való belépésre a már betöltött 12-ik és még túl nem haladott 14-ik életév a IV-ik évfolyamába való belépésre a már betöltött 13-ik és még túl nem haladott 15-ik életév; a katonai főreáliskolák I-ső évfolyamába való belépésre a már betöltött 14-ik és még túl nem haladott 16-ik életév, a II-ik évfolyamába való belépésre a már betöltött 15-ik és még túl nem haladott 17-ik életév és a III-ik évfolyamába való belépésre a már betöltött 16-ik és még túl nem haladott 17-ik életév.

c) Pályázati határidő: magyar állami alapítványi helyekre folyó évi május hó 15-ike, magán alapítványi helyekre folyó évi április hó 30-ika és fizetéses helyekre folyó évi május hó 15-ike.

A cs. és kir. haditengerészeti akadémiába való felvételre nézve:

a) Előismeret: valamely nyilvános középiskola, esetleg katonai alreáliskola négy osztályának legalább kielégítő (jó) összeredménnyel való látogatása azon további feltétellel, hogy a számtanból legalább jó érdemjegy értezt el;

b) Életkor: a már betöltött 14-ik és még túl nem haladott 16-ik életév;

c) Pályázati határidő a magyar állami alapítványi helyek elnyerését kérő folyamodványokat legkésőbb folyó évi május hó 15-ig kell az m. kir. honvédelmi miniszteriumhoz benyújtani.

Felvételnek az I-ső évfolyamba van helye, a II-ik évfolyamba csak kivételesen.

A katonatiszti árvák és a katonatiszti leányok nevelő intézeteibe való felvétel elnyerése végett szükséges tudnivalók a cs. és kir. hadügyminiszterium által kibocsájtott és a hadsereg Rendelési Közlönye mellék-lapjának idei 10-ik számában közhírré tett német nyelvű és a Budapesti Közlöny című hivatalos lap idei 73,74 és 75-ik számában

magyar nyelven megjelent pályázati hirdetményben foglaltatnak.

Tájékoztatásul közlöm még, hogy a Nagyváradon felállított s jelenleg ideiglenesen Pécsre helyezett m. kir. honvéd hadapródiskolánsi Nagyvárad városa által létesített s az 1916/17. tanévben megüresedő három alapítványi hely elnyerésére vonatkozó pályázati feltételek egy későbbi időben közzétett hirdeteményben fognak közzététetni.

Nagyvárad, 1916 május 9.

Eleméry Ferenc.
katonai tanácsnok.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap délután: Tatarjárás (Vajnovszky Vilma felléptével.)

Vasárnap este: Derék Fridolin. (Új operette)

Hétfő: A derék Fridolin.

Kedd: A derék Fridolin.

Szerda: A derék Fridolin.

Csütörtök: Falu rossza. (Jóékony előadás a Katona Otthon javára)

Péntek: Faun.

Szombat délután: Ártatlan Zsuzsi.

Szombat este: Hamlet. (Shakespeare-est.)

Vasárnap este: Mánás Miska. (Vigh Manci fellépte.)

Mándoki Panni.

Nem sokszor fordul elő, hogy valak először lépve a világot jelentő deszkákra nyomban kész művésznőnek bizonyul. Ez a ritka eset az idén másodszor iródik be a nagyvárad színház történetébe; az első eset Vajnovszky Vilma volt, a második tegnap Mándoki Pannié. Mándoki Panni szintén előzetes színiiskola nélkül lépett a színpadra és pedig ugyancsak teljes sikerrel. Szinte kész drámai művésznő, akinek csak arra van szüksége, hogy organuma még jobban megerősödjék. Játékában igazi drámai erő van, előadási módja természetes, tud hangjával érzéseket festeni, aréjátoka is jó, szóval — kivált első fellépésének — tegnapi sikerével meg lehet elégedve is, a közönség is.

A derék Fridolin. A népeperai siker után méltán megérdemelt érdeklődésre tekinettel, előreláthatólag zsúfolt ház előtt mutatja be vasárnap este a Szilvágyi-színház operette társulata A derék Fridolint. A kitűnő operette szerzője — Tompa Béla; Emma, a felesége — Komáromy Gizi; Winkelmann Eudra, gyáros — Sik Rózsa; Liuka, a felesége — T. Pogány Janka; Róttor Mici, énekesnő — Sz. Zsigmond Anna; Carlos Galagos, énektanár — Perényi Kálmán; Stöckel Albert, színész — Lövegy Leó; Kundsen Kristian, hajóskapitány — Békefi Lajos. A pompás, mulattató operette csütörtökig tölti be a műsort.

SZERKESZTOI POSTA.

B. E. A vers gyenge. Nem vált be.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

VIGADÓ URÁNIA

mozgó színház

Nagyvárad, Fekete Sas-Passage.

Vasárnap, május 14-én
és hétfőn, május 15-én

A TITKOS SZÖVETSÉG

Bűnügyi dráma 3 felvonásban.

Móka bácsi kikapós.
Amerikai bohózat 2 felvonásban.

Mester-hiradó.

Keddtől a Vigadó mozgószínházban nagyobb átalakítások és renoválások miatt csak szombat, vasárnap és ünnepnapon tartatnak előadások.

Teljes 2 órás műsorok. Remek szellőztetők. Buffé. Telefon 12-21.

HELYÁRAK: Páholy-ülés 1 kor. 50 fill. Zsölye 1 kor. Támlásszék 80 fill. II. hely 60 fill. III. hely 40 fillér.

Katonák őrmesterig és gyermekek félhelyáru jegyet váltanak.

Kedvezményes jegyek Sipos tőzsdében Bémer-tér kaphatók.

mozgófénykép-színház
Saspassage.

Vasárnap, május 14-én
és hétfőn, május 15-én

A MORFIUM

szenzációs detektív-
dráma 3 felvonásban.

A póruljárt nagybácsi.
Bohózat 3 felvonásban.

A apa akarata.
Bohózat.

Tengeri hadgyakorlatok.
Eredeti felvétel.

Kedvezményes jegyek kaphatók, a Sipos-féle bémer-téri dohánytőzsdében.

Az előadások kezdete hétköznap pont fél 5 órakor, vasárnap és ünnepnapokon d. u. 3 órakor.

HELYÁRAK:

Páholy 6 személyre 6 K. Föntartott hely 1 K. I. hely 80 fill. II. hely 60 fill. III. hely 40 fill. Katonák és gyermekek a helyáruk felét fizetik.

Legrégibb és legmegbízhatóbb nyaralási vállalat!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét föl hívni a célra épült és fővárosi mintára berendezett molykár elleni megóvó és biztosító vállalatomra.

Elfogadok nyári gondozásra felelősség mellett, bármily értékes ruhákat, szőrme árukat, függönyöket, szőnyegeket stb. Azokat saját műhelyemben kijavítva, hiba nélkül szolgáltatom vissza. Kiváncra azokért érte küldök. Az üzlet tűz és betörés ellen biztosítva van. Becses pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

ZBORAY GYULA és TSA.
szücs üzlete.

Fő-utca 7. sz. Telefon 947. sz.
Telep: Körös-utca 32. (Saját ház.)

A tenkei kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

1689—916 tkv. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

A kisbirtokosok országos földhitelintézetére végrehajthatónak, Vajda Péter biharhosszúaszi lakos végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 101 K 50 f. tőkekövetelés és járulékaik deahajtása véggett a tenkei kir. járásbírószág területén levő, Biharhosszúaszi községben fekvő, s a Vajda Péter tulajdonát képező biharhosszúaszi 561. sz. betétben AI 1—4. sor. 206. 207. (szántó udvar a beltelekben és a 243 sz. ház) hrsz. alatt foglalt ingatlan és járandóságra 1050. korona. — a 483. számú betétben AI. 1—2. sor. 1201. 1202. (szántó a száraz dülőben) hrsz. a. foglalt ingatlanra 350 korona kikiáltási ár mellett elrendelte.

Az árverést 1916. évi június hó 7. napján dél. e. 8 órakor Biharhosszúaszi község házában fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási árnál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10% át készpénzben, vagy az 1881: LX t. c. 42. § ában meghatározott árfelvámmal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX t. c. 147., 150., 170. §§; 1908: XL. t. c. 21. §).

Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka sserint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni (1908: XLI. 25. §).

Tenke, 1916. évi április hó 14. napján.
Dr. Toperczer Sándor sk. királyi járásbíró.

Kiadmány hitelül
Bezeredy Gyula
kezelő.

Helfy József utóda

NAGYVÁRAD.

KOSSUTH LAJOS-UTCA (Gyár-épület)
Telefon szám: 51 Alapítotott 1868. évben.

Zsák- és ponyvakölcsönző üzletemet

ez idén is nagymennyiségű új zsákokkal és vízhatlan ponyvával gyarapítottam, úgy hogy a t. gazdaközönség ide vágó szükségletét a legolcsóbb költséandijak mellett tudom kielégíteni.

Ezenkívül mindenféle

Uj gabona-, lisztes-, szalma-, heremag- és só-zsákok.

Gépolajokban, hengerolajokban (tovotte) gépkenőcsben a legkifináltabb minőségeket tartom állandóan raktáron. Kötélművek, gépszijak, dohány, zsákzsinetek és kévekötelekben. Nagy választék fiakker takarokban és lópokróckokban.

Gyapju zsákokból nagy raktár!

Vas és rézágyak

afrik és lószőrmatracok, amerikai és sodronyágybetétek: összehajtos ágyak eredeti gyári árakon kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558.

KISS DÁVID és TSA. RTG.

Nagyváradon, Rákóczi-ut.

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főárusító.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték XXXVI. ciklusa f. év május hó 24-én és 25-én kezdődő I-osztály huzására ajánljuk szerencsés sorsjegyeinket

110,000 sorsjegy után 55,000 nyeremény kerül kifizetésre 14.459,000 korona készpénzben.

Az eredeti sorsjegyek árai:

egész	kor. 12.—
fél	" 6.—
negyed	" 3.—
nyolcad	" 1.50

Vidékre szives megrendelések utánvét-tel avagy a belétösszeg előzetes be-küldése ellenében teljesíttetnek.

Régi ügyfeleinknek az eddig birt számu sorsjegyeket reserváltuk és kérjük azokat legkésőbb f. hó 20-ikáig átvenni szives-kedjenek, mert ezen időponon túl tekintettel a keresletre a sorsjegyeket mások igényeinek kielégítésére fordítandjuk.

Kiss Dávid és Trsa. rtg.
Nagyváradon.

XXXII-ik magyar királyi JÓTÉKONYCZÉLU ÁLLAMSORSJÁTÉK

Ezen pénzsorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékony célokra fog fordítottatni. Ezen sorsjátéknak összesen 14885 nyereménye van, melyeknek összes értéke 475,000 koronára rug készpénzben.

Főnyeremény 200,000 korona készpénzben,

		továbbá:	
1 főnyeremény	— — — 30,000 K	20 nyer.	à 200 K 4,000 K
1 "	— — — 20,000 "	40 "	" 150 " 6,000 "
1 "	— — — 10,000 "	100 "	" 100 " 10,000 "
1 "	— — — 5,000 "	200 "	" 50 " 10,000 "
5 nyeremény.	à 1,000 K 5,000 "	2500 "	" 20 " 50,000 "
5 "	" 500 " 2,500 "	12000 "	" 10 " 120,000 "
10 "	" 250 " 2,500 "	14885 nyer.	összesen 475,000 K

Huzás visszavonhatatlanul 1916 június hó 15-én.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a m. kir. lottójövedéki igazgató-ságtól Budapesten (Vámpalota) portómentesen küldetnek, ezenkívül kaphatók valamennyi posta, adó, vám és sóhivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohányüzletben és váltó üzletben. Játéktarvet ingyen és bérmentve küld a Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Legbiztosabb és legmeg-bizhatóbb nyaraltatás.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom, hogy egy helyben, mint nagyszalontai fióküzletben szőrmearukat, téliöltönyöket, függönyöket szőnyegeket stb. nyaraltatás végett nálam és fióküzletben méltóztassanak elhelyezni hol kívántra bármikor felmutatható. A nyaraltakat tisztán kezelve, gondozva és ki-javítva annak idején hazaszállítatom. A raktáram és üzletem a károk ellen biz'osítva van, ugyanazért kérem a nagy-érdemű közönség szives bizalmát, kiváló tisztelettel

Zimányi András

német szücs. Színház u'ca 4. sz. Adorján-palota. Telefon 824. Telep: Körös utca 47. saját ház.

Grünfeld Ignác és fia

villany és gáz szerelő
Nagyvárad, Mezey Mihály-utca 4.
az ipartestület háza mellett. (Telefon 318.)

Mérsékelt árszabás mellett készít: új berendezéseket, javít, csi-szol, galvanizál és átalakít rajz után is.

Raktáron tart: minden gyárt-mányu (fémszálas, fél wattos)

Wolfram égőt.

Költözésnél villamos berendezést azonnal készít. — Anyagot is árusít.
Telefon szám 318.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA ÉS RAKTÁR:

TELEFON 514.

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

TELEFON 514.

Értesítjük a m. t. közönséget, hogy a

WOLFRAM LÁMPÁK

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Költségvetések ingyen. Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését. Csillárok, ivlámpák állandóan nagy választékban kaphatók. Villamos motorok 1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja
55.

Főszerelő telefonja
55.

Haltenberger Vilmos

Az 1810-ben alapított Kassai Haltenberger Béla gyárnak volt önálló vezetője, kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógyárának felvételi üzlete:
Rákóczi-ut. 7. Orsolya-palota.

Bármily viselt férfiöltöny ujjá lesz, száraz vegytisztítás által.

Tisztított és festett férfiruha vasalásra és javításra külön szabó osztály.
Feketére bármily ruhanemű, világosság, eső és izzadás álloan (vászonneműek moshatóra) legszebben festhető. Gyász esetben 24 óra alatt.

Kézimunka, függöny különös gonddal. Kelengyenemű elsőrendű kivitelben.

Háziruha sima darabok átvasalásával kilonkinti árban, szavatolt Chlormentes tiszta szappan eljárással.

Különlegesség! Katonai csukaszürke egyenruhák átfestése (lichecht) tökéletes kivitelben. **fény és eső álloan.**

Postai megbízások soron kívül eszközöltetnek!

Felvételi üzlet telefon száma: 14-69. Gyári telefon: 34.

Szives megbízást kér:

Haltenberger Vilmos.

A MŰJÉG

napenkénti rendszeres szállítást megkezdtek, megrendeléseket köszönettel vesszünk, előfizetéseket elfogadunk és előzékeny, pontos kiszolgálásról gondoskodunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad Sörgyár R. T.
Telefon 439.

Merza Kálmán

nyerges és szilgyártó Nagyvárad,
Rákóczi-ut 19. szám.

Telefon: 3-65 Telefon: 3-65

Tiszti nyereg és szijazat, kocsiszó és igás szerszámok, kocsikulcs, lábvédők és szerszámok raktára.

1541/916 tkv. szám.

Árverési hirdetmény kivonata.

A kisbirtokosok országos földhitelintézete végrehajtónak Barna Athanászné született Popa Juliánna végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtató kérelme következtében az 1881. LX. t. cz. 144. 146. és 147. §-ai és a 12000/915. I. M. E. sz. rendelet 17. §. 1. pontja és a 18. §-a első bekezdése értelmében elrendeli a végrehajtási árverést 104 korona 2 fillér fölévi járadékhatáralék összeg ennek és pedig 9 kor. 42 f. után 1913 április 6-tól, 18 kor. 92 f. után 1913 okt. 6-tól, 18 kor. 92 f. után 1914 április 6-tól, 18 kor. 92 f. után 1914 okt. 6-tól, 18 kor. 92 f. után 1915 április 6-tól, 18 kor. 92 f. után 1915 okt. 6-tól járó 6% kamata 1 korona 5 fillér bírsági és az árverési kérvényért ezuttal megállapított 17 korona 50 fillér költség és járulékai behajtása végett a tenkei királyi járásbíróskodás területén levő Nyermegy községben fekvő s a Barna Athanászné született Popa Juliánna örökösai tulajdonát képező nyermegy 128. sz. betétben A. I. 1-4, 7. 9. sor. 78. 79. 358. 384. 644. (524) kert a beltelekben, ház a 67. sz. a. udvarral, szántó a Oloroszkú és a Vancseszkú dűlőben / hrsz. alatt foglalt ingatlanokra és a legelő erdő járandóságára 1300 korona kiküldési ár mellett elrendeltetik.

A telekkönyvi hatóság az árverésnek Nyermegy község házánál megtartására az 1916 évi május hó 31 napjának délelőtti 10 óráját üzi ki. Bánatpénzül a kiküldési ár 10% leteendő.

Tenke, 1916. évi május hó 11. napján,
Dr. Topercer Sándor sk. királyi járásbíró.

Kiadmány hiteléül
Bezerédy Gyula
kezelő.

5.

Elsőrendű **jégszekrények** olcsó árban beszerezhetők

Andrényi Károly és Fia
Nagyvárad.

M. Kir. Marhasó nagyáruda,
Sónagyraktár.

Spitzer Sámuel és Fia
Nagyvárad.

Ajánl:

Legjobb minőségű gépolajokat, henger és motorolajokat, milleniumi égőolajat (Pyrolin), merevgépszirt (tavotte). Elsőrendű kocsikenőcsöket, eredeti németországi, importált, répamagvakat, államilag ólomzárolt, legelső rendű luczernamagot és minden más gazdasági cikkeket.